

چارچوب گزارشگری حسابرسی زیست محیطی منابع آب با رویکرد حوزه آبریز و مخازن سدها

تهیه و تدوین :
معاونت فنی و حسابرسی امور عمومی و اجتماعی -
هیأت حسابرسی زیست محیطی و توسعه پایدار
اسفند ماه ۱۳۹۴

مقدمه:

آب سر منشأ تولید، تلاش و تمدن است، آب در صنعت، کشاورزی، برق، شهرسازی و ساختمان، بهداشت و به طور کلی در سراسر فعالیت های بشری از جایگاهی رفیع برخوردار و البته این ارزش رو به توسعه و فزونی است. در کشور ایران که در بخش نیمه خشک کره خاکی قرار گرفته ارزش آب بسی والاتر از مناطق پر آب است. خداوند نیز در قرآن کریم، حیات هر چیز را به آب وابسته دانسته و به صراحت اصل حیات و تداوم آن را در گرو وجود آب قرار داده است. محدودیت منابع آب شیرین در بسیاری از کشورها به صورت یک معضل جدی درآمده است، به طوری که این محدودیت توانسته رشد این کشورها را تحت شعاع خود قرار دهد، منطقه خاورمیانه از جمله مناطقی می باشد که به شدت با مشکل محدودیت منابع آب شیرین مواجه بوده و بسیاری از کارشناسان پیش بینی می کنند که در آینده درگیری های فراوانی برسر تصاحب منابع آب شیرین منطقه خاورمیانه صورت خواهد گرفت، همچنین گفته می شود که آب در آینده در این منطقه همچون نفت مورد معامله قرار خواهد گرفت. نکته قابل توجه اینکه برای کنترل جریان آب سطحی و تأمین بخشی از آب شرب شهری و نیز کشاورزی، سدهای متعددی بر روی رودخانه های جاری احداث شده که هدف از ساخت سدها کنترل سیلاب های بهاره و جلوگیری از خسارت های ناشی از سیل، تأمین آب شرب، تنظیم آب برای مصارف آبیاری و کشاورزی اراضی و تولید انرژی «برق-آبی» برای کمک به شبکه سراسری برق می باشد.

متأسفانه آلودگی منابع آبی به خصوص در حوضه آبریز^۱ در گرو علل گوناگونی از جمله موارد ذیل می باشد.

- ✓ **فاضلاب و آب کثیف** فاضلاب شامل مدفوع، ادرار و شستن بدن و لباس می باشد.
- ✓ **زباله های دریایی:** این زباله ها شامل مقوا (دو هفته طول می کشد تا مقوا تجزیه شود)، روزنامه (۶ هفته طول می کشد تا تجزیه شود)، قوطی های فیلم عکاسی (۶ هفته طول می کشد تا تجزیه شود)، کف (۵۰ سال طول می کشد تا تجزیه شود)، ظروف پلی استرین (۸۰ سال طول می کشد تا تجزیه شود)، آلومینیوم (۲۰۰ سال طول می کشد تا تجزیه شود)، بسته های پلاستیکی (۴۰۰ سال طول می کشد تا تجزیه شود) و شیشه (زمان زیادی طول می کشد تا تجزیه شود و زمان دقیق تجزیه شدن شیشه نامشخص است) می باشد.
- ✓ **زباله های صنعتی** که عبارتند از: پنبه نسوز، سرب، جیوه، نیترات و فسفات، گوگرد (سولفور)، روغن پتروشیمی،
- ✓ **زباله های رادیواکتیو، آلودگی نفت، ذخایر زیرزمینی و آلودگی جوی**
- ✓ **گرمای کره زمین** افزایش گرمای کره زمین باعث افزایش دمای آب می شود. افزایش دمای آب می تواند منجر به مرگ بسیاری از موجودات آبی گردد.
- ✓ **اتورافیک (افزایش مواد مغذی در دریا که باعث رویش انبوه گیاهان می شود)** کودهایی که برای کشاورزی استفاده می شوند، اگر در نزدیکی آب رودخانه، دریاچه و غیره بریزند، موجب افزایش مقدار مواد مغذی در آب می شود.

^۱ حوضه آبریز به قسمتی از خشکی ها که با توجه به شیب و شکل زمین آب ها در آنجا به پست ترین مکان موجود در پهنه آن جریان یابد گفته می شود.

ا. دلایل اهمیت بررسی و رسیدگی:

امروزه آلودگی آب به عنوان یک مشکل بزرگ جهانی مطرح بوده و همواره نیازمند ارزیابی مداوم و تجدیدنظر در سیاست منابع آبی در همه سطوح می باشد (از آب های بین المللی تا آب های درون مرزی و چاه ها)، آلودگی آب یکی از علل مرگ و میر در سراسر جهان است، بنابراین می توان به اختصار موارد زیر را از عمده علل اهمیت بررسی و حسابرسی زیست محیطی منابع آب با رویکرد حوضه آبریز و مخازن سدها برشمرد.

حصول اطمینان نسبت به مقابله با معضلات جانبی سدها از جمله آلودگی آب رودخانه های منتهی به سد در اثر ساخت و سازهای غیرمجاز، رعایت حریم رودخانه ها درخصوص صدور هرگونه مجوز ایجاد مستحذات (اعم از صنعتی، اداری، رفاهی، مسکونی و ...)، فعالیت صنوف آلاینده در حریم رودخانه و کامل نشدن شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب شهرهای مجاور سدها در استان های مربوطه.

ب. دامنه رسیدگی:

بررسی و حسابرسی نحوه عملکرد دستگاه های اجرایی متولی براساس قوانین و مقررات مربوطه در بازه زمانی سال ۱۳۹۰ الی پایان سال ۱۳۹۴ در مرکز و استان های ذیل و انتخاب صرفاً یک سد و حوضه آبریز به صورت نمونه ای در هر استان، بنا به تشخیص استان (انتخاب سد با توجه به اهمیت سد از حیث تأمین آب شرب استان و با مشورت با ادارات کل محیط زیست یا شرکت های آب منطقه ای استان ها، صورت گیرد):

۱. خوزستان	۲. تهران	۳. اصفهان	۴. هرمزگان	۵. مرکزی
۶. مازندران	۷. گیلان	۸. کهگیلویه و بویراحمد	۹. کرمان	۱۰. قم
۱۱. فارس	۱۲. سیستان و بلوچستان	۱۳. بوشهر	۱۴. آذربایجان غربی	۱۵. آذربایجان شرقی

* لازم به ذکر است دامنه مکانی حوضه آبریز مورد بررسی در هر استان، محدوده ای از حوضه آبریز است که استان مذکور متولی مدیریت آن می باشد.

ج. متدولوژی:

دیوان محاسبات کشور به عنوان دستگاه نظارتی، وظایفی بر عهده دارد که در قوانین ذیربط تصریح گردیده، ضمن اینکه در راستای سیاست های ابلاغی توسط رئیس کل محترم، مبنی بر شناسائی موارد آسیب زا که با تاثیر بر عملکرد دستگاه های اجرایی کشور باعث کاهش توان اجرایی و در نتیجه عدم انجام کامل و صحیح وظایف قانونی این دستگاه ها می گردد، تلاش شده تا با شناسائی ابعاد مختلف کارکردی حوضه آبریز و مخازن سدها، قوانین و مقررات مترتب، موارد عدم رعایت این قوانین و همچنین آسیب های وارده بر اثر عدم وجود قوانین لازم و یا نواقص قانونی موجود، نسبت به تهیه گزارش حسابرسی زیست محیطی منابع آب با رویکرد حوضه آبریز و مخازن سدها و تحلیل این شرایط و نهایتاً احصاء تخلفات بر اساس یافته ها و نتایج حسابرسی و همچنین ارائه توصیه هایی برای بهبود عملکرد و پیشگیری از تهدیدات و تخریب این بخش از محیط زیست کشور اقدام نماید.

د. مفاهيم آسيب شناسى:

آسيب؛ هراچه كه سيستم را در رسيدن به هدف دچار مشكل مى كند و يا آنچه در دستيابى به هدف مانع ايجاد كند، آسيب مى گوييم.

آسيب شناسى نيازمند نگرشى منظم و سيستمي به كل فرايند است و هدف آن تشخيص ماهيت و نوع مساله اى است كه بروز نموده و نياز به حل دارد، شناسايى نقاط آسيب پذير و چاره جويى آن به مرور زمان مى تواند منجر به بهبود و اصلاح روند كلى امور شود. آسيب شناسى اولين گام جهت سوق دادن امور به مجراى قانونى و پيشگيرى از بروز تخلفات از تعهدات و مقابله با مشكلات مى باشد.

گام هاى لازم براى شناسايى آسيب ها :

الف : مرحله اول ؛ شناخت ماهيت و سازوكارها ؛

ب : مرحله دوم ؛ تشخيص علائم و نشانه هاى آسيب ز؛

ج : مرحله سوم ؛ تشخيص علل و عوامل آسيب ز؛

د : مرحله نهايى ؛ چاره جويى راهكارهاى مقابله با آسيب؛ كه در اين مرحله توصيه هاى لازم براى مقابله با علل و عوامل آسيب ز ارائه مى شود.

ه. اهداف رسيدگى:

۱. بررسى ساز و كار و اقدامات انجام شده در خصوص حوضه آبريز و مخازن سدها

۲. حصول اطمينان از رعايت قوانين و مقررات

۳. شناسايى نواحى مشكل آفرين احتمالى، علل مربوط و ارائه راهكارهاى بهبود

۴. بررسى اثر بخشى اقدامات انجام گرفته توسط دستگاه هاى متولى در اجرا و بهبود كيفيت حوضه آبريز و مخازن سدها

و. عملكرد:

۱. تعيين متولى سد و حوضه آبريز و بررسى ميزان اثريخسى ، مزايا و معايب سدهاى احداث شده با توجه به هدف ايجاد:

۱.۱. اظهارنظر در خصوص نحوه همكارى و هماهنگى و تعيين متولى سد و حوضه آبريز، فى مابين دستگاه هاى اجرايى استان هاى كه سد و حوضه آبريز مربوطه در مناطق مشترك دو يا چند استان قرار گرفته است.

۱.۲. ميزان اثريخسى ، مزايا و معايب سدهاى احداث شده با توجه به هدف ايجاد مطابق جدول ذيل:

ردیف	نام سد	واقع بر رودخانه	تاريخ احداث	مختصات سد	موقعيت	هدف احداث و ميزان اثريخسى آن				آيا مقصد رودخانه با مشكل مواجهه مى است؟
						توليد انرژى برق ابى	تامين آب شرب		تامين آب جهت آبيارى و كشاورزى	كنترل سيلابها و خسارت هاى ناشى از سيل
						ميزان انرژى توليدى برق ابى- (كيلو وات)	ميزان آب شرب تامين شده (مترمكعب)	تعداد نفرات بهره مند شده از آب شرب تامين شده	ميزان اراضى كشاورزى آبيارى شده (هكتار)	تعداد دفعات وقوع سيلاب خسارت (هزار ريال)

• ۱-توليد انرژى برق ابى ۲ - تامين آب شرب ۳ - تامين آب جهت آبيارى و كشاورزى ۴ - كنترل سيلابها و خسارت هاى ناشى از سيل

۲. مواد مربوط به قانون برنامه پنجم توسعه کشور:

۲.۱. احصاء وضعیت ارزیابی زیست محیطی سد مورد رسیدگی (ماده ۱۹۲ قانون):

ردیف	نام استان	دستگاه اجرایی متولی (سد)	نام سد	گزارش توجیه زیست محیطی تایید شده (موضوع ماده ۲۱۵ قانون برنامه پنجم)		شماره نامه و تاریخ اخذ تاییدیه ارزیابی زیست محیطی		دلایل عدم رعایت
				دارد	ندارد	مجوز اولیه	مجوز نهایی	

- با عنایت به ماده (۱۰۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، تنفیذی در ماده (۷۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه

۲.۲. اجرای طرح های تأمین آب و طرحهای مکمل نظیر احداث شبکه های آبیاری و زهکشی و تجهیز و نوسازی اراضی پایین دست و طرحهای حفاظت خاک و آبخیزداری در حوزه های بالادست سدهای مخزنی مطابق جدول ذیل (بند "ج" ماده ۱۴۱ قانون):

نام سد	طرحهای موضوع این بند	اقدامات انجام شده در راستای طرحهای موضوعه

۳. قانون تعیین حریم دریاچه احداثی در پشت سدها:

۳.۱. اظهار نظر در خصوص رعایت حریم دریاچه های احداثی در پشت سدها به میزان اعلام شده در ماده (۱) قانون.

۴. آیین نامه مربوط به بستر حریم و رودخانه، انهار و مسیل ها، برکه های طبیعی و شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی (مصوبه شماره ۳۶۰۴۶/ت/۳۶۸۷ هـ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ هیأت وزیران):

۴.۱. رعایت ماده (۱) (بند خ) مصوبه در خصوص تعیین حریم رودخانه ها و ... (مربوط به حوضه آبریز مورد رسیدگی) طبق جدول ذیل:

نام استان	نام حوضه آبریز	وضعیت تعیین حریم رودخانه		وسعت تعیین حریم رودخانه (هکتار)	وسعت تصرف حریم رودخانه توسط اشخاص حقیقی و حقوقی (هکتار)	توضیحات ضروری
		بله	خیر			

۴.۲. بررسی نمونه ای پروند های تعرض صورت گرفته به حریم رودخانه مطابق جدول ذیل:

ردیف	دستگاه متولی حوضه آبریز	تعداد موارد ثبت شده مربوط به تعرض به حریم (در ۵ سال اخیر)	تعداد موارد پیگیری دستگاهک منتج به رفع تعرض شده است (در ۵ سال اخیر)	دلایل عدم موفقیت دستگاه در رفع تعرضات در کلیه موارد

۵. راهبردهای بلند مدت توسعه منابع آب کشور (مصوبه شماره ۴۷۱۲/ت/۲۷۴۴۳ هـ مورخ ۸۲/۰۸/۱۱ هیأت وزیران):

۵.۱. ارایه گزارش اقدامات معموله (در حوضه آبریز مورد بررسی) وفق بند (۵) مصوبه در خصوص الزام به تحقق رعایت استاندارد های ملی حفاظت کیفی منابع آب، توسط مصرف کنندگان برای پساب خروجی. (جدول زیربط متکی به اسناد و مدارک تکمیل گردد)

نام استاندارد	مطابق با استاندارد		آخرین تاریخ نمونه برداری	ملاحظات
	می باشد	نمی باشد		
کیفیت آب برای حفاظت محیط زیست				
کیفیت منبع آب برای کاربری شرب				
کیفیت آب برای کاربری کشاورزی				
کیفیت آب برای کاربری تفرج				
کیفیت آب برای کاربری صنعت				

۵.۲. اقدامات به عمل آمده وفق بند (۸) مصوبه در خصوص توجه به تهیه طرح های توسعه کالبدی و آمایش سرزمین، محدودیت منابع آب کشور از نظر کمی و کیفی و توزیع مکانی و زمانی آن به لحاظ هزینه فرصت و ارزش ذاتی آب به منظور تهیه برنامه های توسعه بخش های آب و کشاورزی، صنعت و معدن، انرژی، عمران شهرها و روستاها و سایر بخش ها در هریک از حوضه های آبریز با رعایت ظرفیت تحمل آنها مطابق جدول ذیل:

شرح	سد / حوضه آبریز مورد رسیدگی	رعایت و اقدام گردیده	رعایت نگردیده	دلایل عدم رعایت
تهیه طرح های توسعه کالبدی و آمایش سرزمین، موضوع ماده ۸				

۵.۳. ارایه گزارش اقدامات انجام شده وفق بند (۱۶) مصوبه در خصوص تجهیز و تکمیل شبکه های اندازه گیری های کمی و کیفی منابع و مصارف آب و نیز تکمیل سامانه های اطلاعاتی و اطلاع رسانی در هریک از حوضه های آبریز مورد رسیدگی.

شرح اقدام	رعایت و اقدام گردیده است		شرح اقدامات انجام شده	دلایل توجیهی عدم رعایت و اقدام
	بله	خیر		
تجهیز و تکمیل شبکه های اندازه گیری های کمی و کیفی منابع و مصارف آب				
تکمیل سامانه های اطلاعاتی و اطلاع رسانی در هریک از حوضه های آبریز				

۶. آئین نامه جلوگیری از آلودگی آب (مصوبه شماره ۱۸۲۴۱/ت/۷۱ هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ هیأت وزیران):

اظهار نظر در خصوص تکلیف سازمان حفاظت محیط زیست با عنایت به ماده (۷):

۶.۱ تکمیل جدول ذیل در خصوص نمونه برداری از منابع آلوده کننده

ردیف	نام حوضه آبریز/مورد رسیدگی	نتایج نمونه برداری								اقدامات سازمان در صورت شدت آلودگی هریک از منابع آلوده کننده				نتیجه اقدامات سازمان	
		فاضلاب (شهری، صنعتی، کشاورزی، بیمارستانی)				پسماند (عادی، ویژه، کشاورزی، صنعتی، پزشکی)									
		نوع	میزان		نوع	میزان		مشخصات واحد آلوده کننده	شماره و تاریخ مکاتبه یا مسئول مربوطه	مهلت تعیین شده جهت رفع آلودگی	مهلت قانونی	عدم رفع منبع آلودگی	جلوگیری از فعالیت منبع یا واحد آلودگی		
			در سقف استاندارد	بیش از میزان استاندارد		در سقف استاندارد	بیش از میزان استاندارد								

• استاندارد خروجی فاضلاب توسط حفاظت محیط زیست تهیه گردیده و از ادارات کل مربوطه قابل اخذ می باشد.

۶.۲ ارایه اطلاعات مربوط به مصرف منابع آبی و تولید فاضلاب به تفکیک کاربری صنوف آلوده کننده در حوضه آبریزها مطابق جدول ذیل:

ردیف	نام واحد	نام حوضه آبریز	نوع کاربری	نوع محصول/خدمت	منبع تامین آب مصرفی واحد (چاه، لوله کشی، رودخانه و...)	برآورد میزان مصرف آب واحد طی سال	نحوه دفع فاضلاب	اقدامات دستگاه ناظر
							استاندارد	غیر استاندارد

۶,۳ تکمیل جدول ذیل با عنایت به تبصره ذیل ماده (۷):

ردیف	حوضه آبریز	نام شهرک یا مجتمع صنعتی	سیستم فاضلاب عمومی		وضعیت نمونه برداری		اقدامات شرکت یا مجتمع صنعتی در خصوص رفع آلودگی	وضعیت تصفیه خانه (در صورت عدم کنترل مواد مسموم از طریق سیستم فاضلاب عمومی)		اظهار نظر
			دارد	ندارد	انجام شده	انجام نشده		احداث شده	احداث نشده	

* دلایل عدم احداث بیان گردد.

۶,۴ ارایه گزارش در خصوص بررسی و شناسایی کیفیت آب از لحاظ آلودگی (به خصوص مخازن پشت سد) در سال ۱۳۹۴ و نتایج پایش های صورت گرفته به استناد ماده (۳):

ردیف	حوضه آبریز	شناسایی کیفیت آب از لحاظ آلودگی وفق نمونه برداری		*بررسی همکاری دستگاه های اجرایی با سازمان حفاظت محیط زیست			دلایل عدم رفع آلودگی
		انجام شده	انجام نشده	نام دستگاه همکاری کننده	نوع همکاری	همکاری منتج به ... شده است	
						رفع آلودگی	

* مدارک و مستندات به صورت کاملا تفکیک شده پیوست گردد.

۶,۵ شناسایی منابع مختلف مولد آلودگی آب و اقدامات صورت گرفته با عنایت به ماده (۴) براساس جدول ذیل:

ردیف	نام استان	حوضه آبریز مورد رسیدگی	ایا سازمان نسبت به شناسایی منابع مولد آلودگی اقدام نموده است؟		
			بلی (منابع مولد آلودگی)		
			فاضلاب	پسماند	سایر با ذکر مورد
					خیر (دلایل عدم شناسایی منابع مولد آلودگی اعلام گردد)

۶,۶ اظهار نظر در خصوص تعیین انواع و طبقه بندی منابع آلوده کننده و متفرقه توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه ها و موسسات ذیربط با عنایت به ماده (۱۴)

۶,۷ تکمیل جدول ذیل با عنایت به عملکرد طرحهای ناشی از انتقال منابع آلوده کننده به نقاط مناسب مفاد ماده (۱۵).

ردیف	عنوان طرح	تاریخ تهیه طرح	فهرست دستگاه های اجرایی که مشارکت نموده اند	تاریخ تصویب هیات وزیران	تاریخ اجرای طرح

۶,۸ اظهار نظر در خصوص تدابیر اتخاذ شده در خصوص خودداری از تخلیه مستقیم فاضلاب به آب های پذیرنده در مواقع اضطراری که تصفیه فاضلاب ها به هر علتی متوقف می شود با عنایت به ماده (۱۸)

۷. آئین نامه بهداشت محیط مصوب ۱۳۷۱/۴/۲۴:

۷,۱ اظهار نظر در خصوص اقدامات کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی موضوع ماده ۴ آیین نامه:

تاریخ تشکیل کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی	اقدامات کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی در خصوص			
	خارج نمودن بعضی از منابع تامین آب آشامیدنی آلوده	حفاظت از منابع آب آشامیدنی بر اساس دستورالعمل های مربوطه	حفظ حریم مناطق برای تامین آب شهرها با عنایت به پیشنهاد دستگاه های ذیربط برای آینده	انتخاب تصمیم در رابطه بحران های ناشی از آلودگی منابع آب و چگونگی مقابله با آن

۸. بررسی ممنوعیت احداث هرگونه مرکز تفریحی و آموزشی در حاشیه و داخل سدها :

بررسی و اظهارنظر درخصوص رعایت ممنوعیت احداث هرگونه مرکز تفریحی و آموزشی در حاشیه و داخل سدها حتی برای مسائل آموزشی، نظامی و انتظامی طبق جدول ذیل (براساس دستورالعمل مدیر کل دفتر مرکزی حراست وزارت نیرو نامه ۴/م/۸۴۷ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۹)

ردیف	نام حوضه آبریز	فهرست مراکز در حاشیه و داخل سدها				نتیجه اقدامات
		مراکز تفریحی	مراکز آموزشی	مراکز نظامی و انتظامی	سایر	

۹. قانون توزیع عادلانه آب:

۹.۱. مسئولیت سازمان حفاظت محیط زیست درخصوص پیشگیری و ممانعت و جلوگیری از آلودگی منابع آب موضوع ماده (۴۶) قانون طبق جدول ذیل:

ردیف	نام حوضه آبریز	نوع آلودگی‌های موجود در حوضه آبریز	اقدامات سازمان جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی آب	نتیجه اقدامات

۹.۲. ارایه گزارش اقدامات صورت گرفته در خصوص ممنوعیت ایجاد هر نوع اعیانی و حفاری و دخل و تصرف در بستر رودخانه‌ها و انهار طبیعی و همچنین در حریم قانونی دریاچه‌ها مگر با اجازه وزارت نیرو با توجه به تبصره (۳) ماده (۲).

ردیف	نام حوضه آبریز	فهرست اعیانی، حفاری و دخل و تصرف‌های بدون مجوز از وزارت نیرو	اقدامات وزارت نیرو درخصوص موارد فاقد مجوز	نتیجه اقدامات

۱۰. ضوابط استفاده از پتانسیل‌های تفریحی و پروشی آبی در مخازن سدهای در دست بهره برداری:

۱۰.۱. اظهار نظر در خصوص بند (۳) ضوابط:

ردیف	نام سد	شرکت متقاضی طرح	عنوان طرح	تصویب فنی طرح توسط کمیته ویژه موضوع این بند		تصویب نهایی طرح توسط دفتر مدیریت کیفی منابع آب		تصویب نهایی طرح توسط دفتر بهره برداری و نگهداری از سدها	
				دارد	ندارد	دارد	ندارد	دارد	ندارد

۱۰.۲. اظهارنظر درخصوص تدوین الزامات قانونی در زمینه روند اعطای مجوزها و ... موضوع این بند.

۱۰.۳. اظهارنظر درخصوص بند (۴) ضوابط:

ردیف	نام سد	شرکت متقاضی طرح	عنوان طرح	فرایند پروژه	اثرات و پیامدهای احتمالی	اثرات زیست محیطی	راهکارهای مربوط

۱۰.۴. اظهارنظر درخصوص پیشنهاد طرح‌های توریستی و تفریحی در سدهای در دست بهره برداری به صورت هماهنگ با طرح جامع گردشگری استان موضوع بند (۵) ضوابط .

۱۰.۵. اظهارنظر درخصوص در نظر گرفتن الزامات قانونی جهت جلوگیری از توسعه ناموزون فعالیت‌ها و پروژه‌های پی‌آیند طرح‌های توریستی در سدهای در دست بهره برداری موضوع بند (۷) ضوابط.

۱۰.۶. اظهارنظر درخصوص بند (۸) ضوابط:

ردیف	نام سد	نحوه استفاده های تفریحی از مخزن سد										اظهار نظر در خصوص رعایت			
		ماهیگیری	اسکی آب	قایق رانی	غواصی تفریحی	احداث پلاژ	رستوران	فروشگاه	کمپهای توریستی	سایر	عوامل زیست محیطی و بهداشتی	کنترل کیفی آب	ایمنی سازه ها و تجهیزات جانبی	ایمنی افراد	حراست فیزیکی از تجهیزات سازه ها و حاشیه ممنوعه مخزن

۱۱. قانون حفاظت دریا و رودخانه های مرزی از آلودگی با مواد نفتی مصوب ۱۳۵۴/۱۱/۱۴:

اظهار نظر درخصوص ماده (۲) قانون (در صورت موضوعیت)

ردیف	نام حوضه آبریز	کشتی ها	سکوهاى حفارى	جزایر مصنوعی	لوله ها و تأسیسات و مخازن نفتی	معرفی مرتکب به مراجع قضایی (نام شخص حقیقی یا حقوقی ذکر شود)	رای صادره توسط مراجع قضایی	نتیجه اقدامات جهت رفع آلودگی

۱۲. قانون مجازات اسلامی:

اظهار نظر در خصوص کفایت و بازدارندگی موضوع ماده (۶۸۸) قانون مجازات اسلامی در خصوص اقدامات تهدید کننده علیه بهداشت عمومی از قبیل آلوده کردن آب آشامیدنی یا توزیع آب آشامیدنی آلوده، دفع غیربهداشتی فضولات انسانی و دامی و مواد زائد، ریختن مواد مسموم کننده در رودخانه ها و طبق جدول ذیل:

ردیف	نام دستگاه متولی	نام حوضه آبریز	گزارش تخلفات ارائه شده توسط دستگاه های اجرایی متولی به مراجع قضایی	آرای صادره توسط مراجع قضایی	نتیجه اقدامات جهت رفع آلودگی			
					رفع آلودگی همراه با		عدم رفع آلودگی همراه با	
					اقدام قانونی	عدم اقدام قانونی	اقدام قانونی	عدم اقدام قانونی

*اظهار نظر در رابطه دلایل عدم رفع آلودگی و عدم اقدام قانونی توسط مراجع قضایی.

ز. سایر موارد قابل ذکر:

با عنایت به نواقص احتمالی چارچوب حاضر که ناشی از تازگی مبحث رسیدگی می باشد، موضوعات مهمی که در طول رسیدگی دارای اهمیت بوده و می توان به عنوان یافته حسابرسی مطرح نمود، در این قسمت درج گردد.

ح. محدودیت ها:

محدودیت های دامنه رسیدگی که سبب گردد حسابرس نتواند برنامه حسابرسی خود را طبق روال عادی اجرا کند در این سرفصل لحاظ گردد.

ط. واخواهی :

واخواهی احصاء شده با ذکر مستند قانونی در این قسمت ذکر و اقدام قانونی لازم برای ارسال به دادسرا صورت گیرد .

ی. آسیب های احصاء شده :

در بررسی های به عمل آمده، هرگونه آسیب موجود با ذکر مصداق بیان گردد . مانند فقدان قوانین کافی مرتبط با موضوع، ضد و نقیض بودن قوانین و مقررات، نداشتن برنامه مدون توسط دستگاه اجرائی جهت اعمال نظارت بر موضوع مورد رسیدگی، مبهم بودن اهداف و وظایف، نبود ضمانت اجرائی کافی.

ک. توصیه های حسابرسی :

توصیه های لازم برای مقابله با علل و عوامل آسیب زا ، انحرافات ناشی از رسیدگی و مرتبط با موضوع و بهبود امور ارائه گردد.

ل. پیوست :

پیوست یک: کاربرگ های حسابرسی

کاربرگ مصاحبه (۱)

شماره کاربرگ تاریخ.....

دستگاه تحت رسیدگی: موضوع حسابرسی:

هدف حسابرسی:

سوالات حسابرسی:

- ۱-
- ۲-
- ۳-

موضوعات مورد بررسی:

- ۱-
- ۲-
- ۳-

تصمیمات مقرر شده در خصوص موضوعات مورد بررسی: (اصلاح طبق پیشنهاد استان تهران)

- ۱-
- ۲-
- ۳-

مصاحبه شونده: نام و نام خانوادگی: سمت:

مصاحبه کننده: نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء:

تأیید کننده: نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء:

نتیجه مصاحبه:

ردیف	سوالات مطروحه	پاسخ	نتیجه گیری با توجه به سوالات و موضوعات مورد بررسی	عطف نکات مهم

چنانچه مدارکی در اجرای مصاحبه بدست می آید در کاربرگ بررسی اسناد و مدارک مستندسازی شود.

کاربرگ بازدید عینی (۲)

شماره کاربرگ: تاریخ: دستگاه تحت رسیدگی: موضوع:

رسیدگی:

هدف حسابرسی:

سوالات حسابرسی:

۱-

۲-

۳-

موضوعات مورد بررسی:

۱-

۲-

۳-

بازدید کننده: ۱- نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء

بازدید کننده: ۲- نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء

بازدید کننده: ۲- نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء

تایید کننده: نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء

موضوع بازدید:

تاریخ بازدید: ساعات بازدید:

مکان یا مکانهای بازدید:

نام و نام خانوادگی افراد همراه: ۱- سمت:

۲- سمت:

۳- سمت:

شرح بازدید:

ردیف	فعالیت مورد بازدید	موارد بازدید شده با توجه به سوالات و موضوعات مورد بررسی	مشاهدات	نتیجه گیری	عطف نکات عمده

کاربرگ بررسی اسناد و مدارک (۳)

شماره کاربرگ : تاریخ :

دستگاه تحت رسیدگی: موضوع رسیدگی:

هدف حسابرسی:

سوالات حسابرسی:

۴-

۵-

۶-

موضوعات مورد بررسی:

۴-

۵-

۶-

بررسی کننده: ۱- نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء

تایید کننده: ۲- نام و نام خانوادگی: سمت: امضاء

پرونده مورد بررسی:

نتیجه بررسی:

ردیف	شماره مدرک	تاریخ مدرک	موضوع	خلاصه نتایج بررسی	عطف تصویر مدارک	عطف نکات عمده

• منظور از مدارک کلیه شواهد مستند مانند اسناد حسابداری ، قراردادهای، مکاتبات و می باشد.

• تصویر مدارک بر اساس اهمیت، حسب مورد تهیه شود.

گزارش نکات عمده (۴)

شماره کاربرگ:..... تاریخ:

دستگاه تحت رسیدگی:..... موضوع

حسابرسی:.....

تهیه کننده: سمت: امضاء:

تایید کننده: سمت: امضاء:

ردیف	سوال حسابرسی	موضوعات مورد بررسی	روش گردآوری	نتیجه گیری	عطف کاربرگ